

Загальні правила застосування запобіжних заходів повинні базуватися на положеннях Конституції України та ратифікованих Україною міжнародних правових актах. При застосуванні запобіжних заходів не повинні порушуватися права не тільки підозрюваного чи обвинуваченого, а й права та свободи інших осіб, зокрема членів родин підозрюваного (обвинуваченого).

ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ ГРУПОЮ ОСІБ ЗА ПОПЕРЕДНЬОЮ ЗМОВОЮ ЯК ОБСТАВИНА, ЩО ОБТЯЖУЄ ПОКАРАННЯ

Вознюк А.А., к.ю.н., с.н.с., провідний науковий співробітник НЛ з проблем досудового розслідування ННІФПСКМ НАВС

Однією з обставин, що обтяжують покарання, відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 67 КК України визнається вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою (частина друга або третя статті 28).

Під час призначення покарання за злочини, у яких ця обставина не визнана кваліфікуючою чи особливо кваліфікуючою ознакою злочину, виникають труднощі пов'язані з її застосуванням.

Складнощі полягають насамперед у її тлумаченні, адже з одного боку вона передбачає вчинення злочину групою осіб, а з другого – вказівка на частину другу та третю статті 28 КК України означає, що до неї відноситься група осіб за попередньої змовою та організована група, і, навпаки, не входить група осіб. Таким чином, законодавець створив суперечливу ситуацію у тлумаченні цієї обставини.

Як відомо злочини вчиненні у співучасті зазвичай характеризуються більшим ступенем суспільної небезпеки порівняно зі злочинами вчиненими одноособово.

У ст. 28 КК виділено чотири форми співучасті: група осіб, група осіб за попередньою змовою, організована група та злочинна організація, які розташовані за ступенем суспільної небезпеки від найменш до найбільш небезпечної.

Водночас незрозуміло чому законодавець серед обставин, які обтяжують покарання передбачив лише дві форми співучасті.

Очевидним є те, що злочинна організація як особлива форма співучасті не може бути обставиною, що обтяжує покарання, оскільки створення та участь у ній визнаються окремими злочинами, тому суд не може ще раз врахувати її при призначенні покарання.

Однак, недостатньо аргументованою виглядає позиція законодавця з приводу не віднесення групи осіб до обставин, що обтяжують покарання, оскільки, по-перше, це одна з форм співучасті у злочині, яка характеризує підвищений ступінь суспільної небезпеки злочину порівняно з аналогічним діянням вчиненим одноособово, а, по-друге, вона виступає кваліфікуючою ознакою низки злочинів, зокрема передбачених статтями 121, 126, 152, 153, 296, 316, 317, 402, 404, 405, 406 КК України.

З урахуванням вищевикладеного пропонуємо п. 3 ч. 1 ст. 67 КК України викласти в такій редакції: «вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою» або «вчинення злочину у співучасті».

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ВІД ОПЕРАТОРІВ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ТЯЖКИХ ЗЛОЧИНІВ

Алексєєва-Процюк Д.О., к.і.н., старший науковий співробітник НЛ з проблем досудового розслідування ННІФПСКМ НАВС

Як свідчить практика реалізації нового КПК України, на початковому етапі розслідування (тяжких та особливо тяжких злочинів проти особи, злочинів у сфері господарської та службової діяльності тощо) з метою оперативного